

accidētium ⁊ si ex supfluitate infrigidatiōis liuor vel nigredo in particula apparuerit fometabis cum aq̄ marina vel dulci calida aq̄ decoctiōis cāomille absinthij ⁊ reliquorū ⁊ fortare hūitum calozē in mēbro. Et deide si expedit scarificabis: deinde cataplasimabis luto sigillato ⁊ armeno cum aceto ⁊ calida aq̄ vt supra pluries dictū est supcalesactionem. n. ex tali dispōne picula ifrigidare expedit nō calefacere nō tñ ex repercussiuorū supflua approximatione fuerit in dispōne cōtrariam pmutata q̄ liuor ei superacquisitus vel nigredo declarat. Regimē inter illa medium obtinebit equale inter extrema vel ad vnū eorū vel ad aliud declinādum.

Incipit summa tertia particule secūde sectionis secūde de medicinis apo. flegmaticorū ⁊ eorū que illius generis illa sequuntur.

Equitur summa tertia particule secūde sectionis secūde de q̄ est de medicinis apostematum flegmaticorū ⁊ illoz q̄ illoz generis sunt ⁊ illa sequuntur continens capitula nouem.
Capitulum primū de vndimia ⁊ cāpā siliūz molle

- Ca. ij.** de scliro ⁊ est apā scliroticum durū.
- Ca. iij.** de scliro splenis.
- Ca. iij.** de scliro epatis.
- Ca. v.** de glandulis ⁊ earum que illius generis sunt ⁊ pustulis glandulosis.
- Capitulum. vj.** de nodis.
- Ca. vij.** de apostēate vētoso qd̄ inflatio dicitur.
- Ca. viij.** de apostemate aquoso.
- Capitulum nonum** de dubelati frigidis cōprehēditur humores muscosos gypseos ⁊ lapideos ⁊ capillares ⁊ arenosos ⁊ alios.
- Ca. j.** de vndimia ⁊ est apā flegmaticū molle.

Vndimia est tumor flegmaticus albus mollis: frigidus ⁊ indolorosus. Est aut̄ vnus q̄ i idropicorū ⁊ ptificorū pedibus accidere sepe solet totius corporis cacochymia ⁊ cōplexiōe facta ⁊ hec talis in corporibus tumor nō apostema fit de quo hic loquimur: s; quoddāz sūthōa q̄ns egritudines dictas qui dictus est cacesia alius dictus est tumor apostematus p se veniēs ⁊ morbus exns dictus vndimia: ⁊ est apostēa lapsū. Cā cuius duplex est interior ⁊ exterior: interior: vndimiosū apostēatis est supfluis flegmatici humoris in piculā aliquā ex extrētatibus corporis: vt nervos p̄ aniculos ⁊ iuncturas penes eius diuersitatē variatur: ⁊ quāto grossior: hūior: est tāto ad duriciē ⁊ frigus est magis decliue: s; ab apostēatibus mlicis differat pp̄ paucitatē duriciē ⁊ obfuscatōis. Cā vero vndimiosū dispōnis ⁊ cacesie q̄ illaz egritudinum est sūthōa p̄sm est vapor flegmaticus elenatus ab ea ⁊ nutritiuis mēbris ⁊ q̄to est subtilior: ⁊ magis macida mā mollificatio ei⁹ ē vebemētiō: ac impressio digitorū cum penetratiōe faciliōr. Cā vero exterior: est pensio casus: ⁊ similia attrahentia ad locū flegma. s. illud sit parū ⁊ tūc nō enātur a dolore

ē quibus signa distinctiua vniuscuiusq̄ sunt manifesta. Cura illa vero q̄ sūthōa est nullā p̄cipuā curationēz h; cū depēdeat eius cura ex cura illoz. Eius tñ tumor si superescat s; in prima sectiōe fit dicta cum de medicinis egritudinū loq̄bamur: hic tñ breuiter dicat: fit aut̄ fricatō ne sola p̄ oxirodiū ac q̄n p̄ oleū ⁊ sal vel salis cum oxirodio. Cura vero vndimie q̄ est apostēa de q̄ p̄ns ei: sūmo est q̄tuor res prima est abscisio antecedētis cāe s; est curatio apostēatis seu euatiō q̄ucte cāe collecte i eo: tertia est regimen ⁊ est abscidēs cām primitiuā: quarta est accidentiū correctio. Prima q̄plēt euatiō flegmatis ⁊ recificatio male q̄plonis frigide ⁊ hūide ac cōfortatio mēbrorūz nutritiōz ⁊ digestiōis ipsoz: ⁊ illud fit cū enematis acribus vomitibus ⁊ farmacijs flegmagogis q̄ nota sūt ⁊ simplicia ⁊ cōposita: ⁊ cum sirupis ⁊ confectiōibus: ⁊ alijs antidotis rectificātib⁹ ⁊ q̄fortātib⁹ ex electuarijs cerarijs: ⁊ emplis seriosim enarratis in antido. nostro: hec. n. vtriq̄ vndimie sunt cōia. Secūda rē q̄plēt repercutissio in principio fiēte apostemate cum eo qd̄ aggregat exiccationē ⁊ sūpticitatē resolutiōe q̄le est spōgia noua v; antiq̄ aut pecia duplicata stupa vel filtrū bñ abluta cum aq̄ madefacta modicū aceti hūite facit q̄n q̄. u. hūisimōi sūtere passiōē ⁊ memithe solū vel cū quibusdā exiccantibus calidijs: ⁊ succus mirte est bonus. Et pp̄rie cum eo cōfici: tur medicine post. Si vero sūt cre nō fecerit s; augeat plus de aceto sūm q̄plonē miscere o; cōmēsuratū tñ vt in mobilibus corporibus fit aquosus duris ⁊ robustis fortius. Ad si p̄ primas opatiōes non inueit veneritq̄ egritudo ad statū pueniat cū ipso ad egritudinis finē ⁊ cū ipso solo vel cū aliquo resolutiuo oleo spōgia ipsaz vel euz sale nitro: ⁊ lixiuio aut bernali ex cineribus vitis vel ilicis fici ⁊ similiū vel aq̄ calcis q̄ est fortior q̄fert applicare. Adhuc vero nō delitescēte hoc auxilio spōgiam cū nitro aut aluic sulfure vel calce vel sulfure adusto cōfortatā sup applicare est bonū. Et cortex citri cū aq̄ caulis est mirabilis: o; aut̄ spōgiā p̄nū vel filtrū eē spatiosū vt oia latera q̄prehēdat ne declinet ad altez locū mā si sū sū aliq̄ extrematū hoc tale fiat vndimiacū apostema vel iūctura supligatiōe ab inferioribus ptibus incipit ⁊ supius terminare sup imūsiōne q̄phēdere vniuersā quē admodū in fracturis facimus: intētiō. n. curandi in hūisimōi passiōibus mixta est: hec quidez diaforare de mā eorū hec vero substātiā eorū cōstringere. Si q̄ q̄s euz p̄dictis nō sūstet ⁊ fortiora farmaca qui mixtā h; virtute ex p̄dictis virtutibus suppōere quibus s. ē vnus in cronicante vndimioso tūore pungēs oleo piculā: deinde suppones spōgiā ex lixiuio q̄stringēs q̄ violētius vidit passiōē curatā p̄fecte nō adhuc hūis intētiōz miscibilium virtutū s; diaforeticū ⁊ incisiuū declinātes qd̄ itelligit in erōicātib⁹ sere oib⁹ sciuit p̄ficere. Cūq̄ apostēa tale in mēbro nervoso fuerit spisso aut ligamēto aut corda miscatur cū medicis p̄dictis qd̄ incidat cū lenificatiōe: porro si mollicies i apostēatib⁹ p̄gnatū accidat sūiūgat sūmitas cāne s; q̄ sūnt scope i aceto ⁊ ponat desup: ⁊ meli⁹ ē illud qd̄ fit p̄ q̄trictiōez ex chimolea cū aceto ⁊ anetū: ⁊ de embrocatiōe ē decoctio caulis ⁊ aneti ⁊ decoctio coruicū citri. Et de exptis ē inuolui p̄ hūi⁹ i folijs caulū rubeorū ⁊ ipsos assatos comedere. Regimen aut̄ sit ad siccitatez decliue cum caliditate resolute quale est dictum in cura male complexionis stomachi humide epatis ⁊ cacesie.

Accidētia autem correctio est doloris: et maxime si ex ea exteriora puerit cum sup applicatione sopi humide et vini cocti et cerotarj ex oleis anodinis cum camomilla anetino feni greci et se. lmi. Et cum embrocatione ex vino nigro sup tico. Et post illud mstratio cum cinere et similibus et cum epithimatis ex quibus bonum est ut sumatur litium: et mirra cupum aloes et croc. et acacia et bolus armentum pag. et cōficiantur cum aceto: et cum dolor antec esserit sumatur sordes balnei: et buliāt cum vino: et aqua: et inspissent cum calce q̄ potat in ea dōec fiat sicut maffa mell. et linaf. Et itez linaf loca cum oleo et supponatur spongia aut lana imbibita aceto: et sup pliget fortiter et medicamen de sermēto est inuatiū. Et de his q̄ sunt inuatiū mirabilis sunt folia lilij terant et exprimatur et supponatur. Et similiter alumē et litū contrita cum aceto et aq̄ cineris. Et de epithimatis fortis inuatiū est stercus vaccini et olibanū et storax et calamus aromaticus: et vnice et spica: absinthium et alie cōsimiles et simplices: et compositae in nro antidotario dicte.

La. ij. de scliro et est apostēa scliroticū dūz.

Apostēa durum et durities seu sclirios est tumor: indolorosus nō tñ oio nisi pticula insensibilis sit oio: et cōcatenationes existūt et glā dule ossa et cartilages: si. n. pticula sensibilibus est: et corde nerui et inneture lacerti et similia dur. tumor talis nō erit oio insensibilis: deinde si. n. oio insensibilis est oio insaniabilis foret: s; q̄ est difficile sensibilis et sim hoc difficile sanab: lris erit est aut difficile sanabil. cur fiat ab hūore vi colō et grosso difficile resoluibili a pticulis in quibus emplastrati existūt. Et liquando quidez mox a principio tale existit et paulatū augetur et est melancolicum plurimū vero a stolido medico glituit apocruisticum vel diaforeticis farmacis incōpetēter appropinatis flegmonoso vel vndimioso apostēati ut sup. us dictū est qui bus māifestā diminutione o. antibus tpe breui spabit d tali curatione vere ignorās qm̄ reliqua passionis insaniabilis fiet diaforetica. n. subtili pte hūoris et hūida sliqua exiccata lapidea sit. Et. n. gneratio lapidis qui in iūcturis ex hūore grosso est et viscoso nō paulatū euaporato: s; re pte simul est exiccato et violēter calastic. ita vero et in rebus lapides gnerabūtur adusto in eis hūore grosso: et viscoso. **D**roptera igit i scliriosis. i. duris dispōnibus: nullus eoz q̄ fortiter calefuit vel desiccāt: farmacoꝝ ad curā agruū est s; q̄ caliditate hnt tepidā potentē euaporare ut n; multā n; oio minimā s; sufficētes mollificare supexcell. s. n. hūidū nō oio diafo: ar: modicaz vero hūis hūiditate exiccat fortius q̄ quēniat vel insufficēter fmo lit. Cura itaq; insensibilis cura est tres res s; pprie eius qui est a medico gneratus: prima ē mundificatio corporis ab hūore flegmatico sanguineo vel colerico vli mlico ap to facere augere egritudine pplef vero cū his q̄ sūt nota fa est curatio exiture seu tumoris sclirof: cōplef aut mollificatio et ipsius resolutio. **C**ōplētur vero ambe: qn̄z simul mixtis eisdē farmacis qn̄z distinctis: simul quide et simplicibus vel cōp: sitis diuersis tñ fm fortitudinem et debilitatē fm diuersitatē infirmi et mēbu nāz simplicibus ut puta medull ex quibus melius ē et ceruina vitulina et adipibus de q̄bus int volucres anserina melior: inter gressibilia asinina: deinde an. erina et gallinacea. Et

simlī ex rapacibus anibus et vulturis et falconis: et ex q̄ drupedibus siluestribus et rapacibus: vt vulpina lupina leonina: vrsina ac leopardina: et tauina: caprina vero pigulor est et ficior et magis q̄ hircina: et p̄inde hūisimōi dispōnibus incōueniētiōz: et adhuc vero cū his armōiacum: et timiana: et bdellū alterutq; et maxime hircinū in quātū vt q; hūisimōi est: et mastig: et storax hūida et sicca: et mucilagies adhuc vt fenugreci: se. lmi. ra. salicū. ra. altee oia p̄dicta mollificāt multū cū resolutōe pauca. **C**ōposita sunt q̄ ex his pponunt: et ea q̄ ex cerotis et electuarijs in antidotario nro sunt scrip: a. distinctis vero et hūidis et dyaforeticis alternati mstratis. Sint aut ex leptomeris ptibus mollificātia hūida et maxie in pticulis dēpsis exite scliro ppea in neruis cōcatētiōibus et colligatiōibus visum est mihi melius ipis mollificātibul quid miscere incisiū sul. tilis s̄cē q̄le est acetū et maxie in medio mollificātiū et dyaforeticātiū: sit aut panū et parūz mstrati: qm̄ nervosa nocet: nisi sit carnosa et rara vt ex et splen. Et quide ordo sit talis: vt pmittatur somētatiōnes euaporatiōes ptitine ex aquis decoctiōis herbaz radicu et se. p̄dictoz cū folijs malua: et melliloto: brācha vt sina: aneti recētis: et radicu cucūeris asinini et siliū cum o. eis q̄ est melius. Sint aut ex subtilibus potētibus penetrare in pfundum mollificātibul cum resolutōe quadam vt est oleum antiquum simplex: oleum de alchana de lilio de laudano storax: et sambucino: et caricis pigui bus: et de alkerua et in sambucino quidez est meli. de resolutione et mollificatiōe equaliter. **D**einde munctiōes ex p̄dictis adipibus et medullis: deinde lapidem marchasitum vel molarem ignitum habere: et suffundere acetum acerrimum vt scliratum collera euaporetur cum cōdeniceps applictū dyaforetica farmaca simpliciā et cōposita ex gūmis et pinguedinibus p̄distinctis: et alijs diaforeticis appropuatis: optimum autem est armōiacum p acetum dissolutum mollificato scliro: sufficit autem cōsim vnum vel duos dies vtētes redire ad mollificātia rur sus q̄ plūrimis dieb. vtētes o; s; hūiam supponere deinde redire ad farmacum ex armōiaco vel oppopōaco: et ex bonis que est sex seminum et sex acti: et buliāt bene et effundatur sup eas armōiacum. **E**tlud sumaf stercus asini et radix euisci et storax: fiat limentum cur eis et fortius est q̄ sit cū radice cucumeris vel brionie vel altee decoctis et mixtis cum pinguedine: et ex radice dragōtee est fortioris resolutiōis: sint autem ei mixta mollificātia dicta: et emplastra que ponemus ad scrofulas sunt bona: et heri: et proprie de radice eius sicca cur aceto emplastrata curat apostemata dura petrificata. **T**ertia res cōpletur regimine: sit autēz ex humectatiō supra nota. et p̄prie ex radice a tee cum adipe defecta decocta: et extenuatio seu exiccatio mixta secundum tempora variatum vt tempore mollificatiōis ad humectationum tendat tempore vero resolutiōis ad siccitatem.

La. tert. um de scliro splenis.

Cura scliri dicta est cura cuius inquātū scliris: et prout consimilis membri est. Cura vero eius prout officialis membri est nunc pretaet dicere existētibus inquam quibusdam organicis maxime aptis sclirari membri altero quidem p̄p̄ lutosam substantiam grossam et dēpsam coāguatātes

transitus eius & vias vt epe: altero pp grossicū cibi q̄ mu-
tritur vt splene altero pp vtrūq; vt renibus: de cura sciri
in eoz vnoquoq; dicendū q̄ breuiter gratia idicationis
simē de a natura particule licet latius superius dicta sint.
Splenis itaq; scirof predictis tribus rebus pficitur cu-
ra fortitū die tamē differentibus & loco: *farmaca. n. inci-*
dentia cū remoliendo & dyaforendo o3 esse fortiora pre-
dictis cū splen eam tollerēt intristat & nō solū exteri⁹ mi-
strata sed et iterius. Sitq; interius mistrate ex appropia-
tis vt cortex capparis radices scolopēdrie: & tamarisci: ra-
dices & sumitates & cortex salicis: tamarisci cortex & sumi-
tates ac flores & folia fragini: sintq; in aceto decocta vl p̄-
parata in oximelle. Et exterius mollificantia premissa ex
vaporationibus cū aceto & aliquo ex predictis cū medull
& adipibus. Et deinde ex eis cū gūmis predictis dyaforenti-
bus mixtis: sintq; reiterata multotiens cū fricatioe lon-
ga manibus calefactis. Regimē quoq; iponat subtiliatm̄
aperitiū & absteritiū visceris. Cōtingit at̄ q̄nq; tūidū
& durū fieri nō q̄ sciriū sed q̄ ventositate plenū vt tūgēti-
reicēs videatur: n3 graue ipsū sentiat patiens. Tali quidē
nō mollificantia puenit mistrate: s3 quecunq; apta nata
sūt exiccando dyaforare: qualia sūt simplicia & pposita: &
ex simplicibus est flos salis extrosū superpositis splēi: &
ex ppositis quale est p̄ absinthiū emplastratū cum spica
p̄io fit: deinde quale ē q̄d per sulphur plus & alumen mi-
me in talibus. n. dyaforeticis oportet dominari: modi-
cum autem misceri stipticantis & exiccantis.

Capitulum quartum de sciro epatis.

E Patris vero scirofz icipiētē sanare ē possibi-
le plurimū extēsū vō q̄n plures dies iposibi-
le ē sanare: p̄t̄ at̄ plures in tēpore aplior: & q̄
dā quibus melius secedit venter pereūt cito.
Manifestū ē at̄ q̄ sufficienter officia sūt p̄stricta vafoz
trāsmittētū nutrimentū ab ep̄is sima ad gibbū. Incipien-
tem itaq; scirofism in eo *farmaca* q̄ illius fōnis liberabit
predicta: nō. n. tolerat virtus hec *farmaca* fortia quē ad-
modum splē sup̄miscere: ergo o3 his que illi propter ei⁹
fōnē adducunt mollificantia. Erant at̄ que ex absinthio
& extritibus & mirabolanoz expressione & olei nardi-
ni spicati pficitur adhuc & masticiū & malini & mirtinē
hecigit & thys & armoniacū & bdellii & predictę p̄ngue-
dines mixte incidere potētia factū i epate sanabūt scirim
cū his simul que potātur & *farmacis* disopclantibus & ex
purgantibus epar & cū p̄grua diēta ad hanc intentionem
tendente. Sunt autem & hic que in renibus lapidem frā-
gentia supermixtis & aliquibus diureticis que sunt nota.

**Cap. v. de glandulis & earum que illius generis sunt
& pustulis glandulosis.**

Glandula nomen est membri vt superius di-
ctum est: & nomē est egritudinis ipsi⁹ vt apo-
stēatis & tumoris prout assumitur hic: glādu-
le ergo ex apostematibus sunt flcis si molles
sint: si vero a p̄cipio dure ex mlicis de quibus xpo duce
infra dicemus. Et quidē ab apostēatibus differūt quoni-
am sunt separte a mēbris i quibus sūt & mobiles apostēa-
ta vero sunt ipis affixa: & tamē generant̄ preter naturam.
Ite quibusdā mēbris glandule ipse tūentes adeo vt sint
sicut auelana vel nuz & maiores vt in vola manus & supra
frontem & separantur cū premūtur deinde redeunt mlto

tiens & quandoq; nō redeūt: & quandoq; p⁹ aurē & i col-
lo: & sunt vocatē figule. *Causa* eius exterior est supfluitas
flegmatica superinfusa eis a circumstantibus membris s3
neruis & p̄miculis prout supra i cura apostēatis ē dictūz
Signa vero sūt qm̄ mobiles sūt & molles ac pui dolo-
ris. Et cura eius in fronte vel vola manus est vt redeat &
non redeat. Et est due res: mollificare & digerere: deinde
euacuare & resoluerē. *P̄dumā* p̄plet mūdificātia. ex q̄b⁹
armoniacūz in aceto dissolutū & sub lamina plūbea iun-
ctum que superponatur illi & p̄stringatur q̄ si non rede-
at frangatur & teratur p̄pressionē ac superligationē p̄dic-
te lāne: q̄ si nō recedat scidat̄ cutis & ex. rahat̄ deinde icisio
cutis fiet & q̄dā p̄forāt & cū caustico *farmaco* paulatīe cor-
rodendo p̄sumūt meli⁹ at̄ est cū incisione: qm̄ vlcus mi-
nus efficitur & cicatrix minor relinquitur. *Cura* vero ei⁹
que in collo exīt & post aurem est cura apostematū glan-
dulosoꝝ & adhenaz superius dicta. Et ex appropriatis ei
est cinis limatiāz p̄fectus cū adipe an. aqua: aut salita nul-
la quidem media est ei par. Et iterum cinis mustelle per
mixto eius cerebro cum oleo de lilio & an. aqua & detur
confert etiam scrofulis. Contingūt quandoq; pustule
glandulose in membris: & cura eaz ē cū p̄pressionē p̄dicta.

Capitulum sextum de nodis.

Nodi ex apostematibus sunt scirofosis & buris
Et causa eius interior est flegmatis grossi &
viscosi discursus ad aliquam superficalem p-
ticulam corporis plurimū ad dorsum manus
& pedes & iuxta iuncturas cuius obuiatio & durities fac-
it de mlicoz genere licet ex flegmate fiant in p̄cipio cu-
ius pars subtilis exīt resoluta & grossa dura remansit qua-
re inter melancholica q̄nq; numeratus & plurimum durus
est: & quandoq; est sicut caro aut puls aut mel: aut aliud
non durum valde: & proprie cum in curuaturis iunctura-
rum euenerit. Et quedam species eius est glandularum
durarum que sunt similes akilte. Et quandoq; accidit vt
nodetur neruus & assimiletur nodo licet nodul nō sit. Et
non differt a nodo eo q̄ non separatur ab oi parte nec a
longitudine nec a dextra nec a sinistra. Et quandoq; acci-
dit a causa exteriori vt a percussione q̄ simulatur nodo &
est rotundus albus similis capiti clau cūeniens in pedi-
bus & plantis pedum plurimum: & p⁹ curationem exitu-
rarum: & est prohibens incessum. Cūq; curatur in p̄ci-
pio cum strictura superposita resoluitur & delef nec redit
In processu vero oportet vt incidatur & extrahatur vel
curetur vt cancer. Et est differens a glandula molli i suo
p̄cipio: & dura in sui fine: qm̄ glandula est mobilis sepa-
rata a membro cui3 coopertorio seu folliculo suo. *Nod⁹*
vero est magis cum eo in membro: & est magis durus ner-
uosus & dolorosus & cum compressionē spargitur & nō re-
dit: alia vero non. Et cura glandulaz nodosarum glādu-
losoꝝ dicta est supra immediate. Et quidem cura no-
dorum ceterorum similis est illi. Complectur. n. mollifi-
cantium p̄missione & digerentium: & deinde compressio-
ne fortū frangente & contrahente lamie plumbee sup̄ ipsū
vt vbi supra dictum est: vt vltio perforatioe & iāsiōne. Et
quidem perforatio fiat cum *farmacis* caustis que dicē-
tur infra auxiliante xpo: & cum p̄missione euaporatiois
alicuius calidi: & emplastratione cum mollificantib⁹: dein

de auferatur simul cum kist & si nō cum alio saltim cū vici-
nis & excoietur vt nihil de eo remaneat quoniam redit: si
ergo aliqui remaneat de eo ponatur emplastrum causticum
quod melius est. Incisio autem fiat prout antilus dixit.
Inquit. n. tende cutim que est supra nodū cum manu tua
vel minister tendat manu sua q̄ntū possibile ē ita q̄ kistis
non tendatur cum ea q̄ si tendatur cante incide cutem vt
& cistis nodi non incidat q̄ntū illud est quod te prohibet & vl-
tiare excoiationē. Lū ergo incidetis & appeat ubi kistis
nodi extende lacera cutis retro cum viciis: & incipe exco-
riare kistim a carne circumstante: cum vnguibus aut instru-
mento donec egrediatur kistis sana cum nodo qui in vē-
tre eius est: q̄ si aliquid de kisti remaneat quia abscondat
vel rumpatur tunc extracto illo quod potuit extrahi sup-
illud quod remansit redibit nodus maior. Lū ergo to-
tus nodus cum tota eius kisti fuerit expulsus si cutis non
superfluat a loco vulneris pp̄ paruitatem nodi tūc abster-
ge sanguinem & ablue vltimis cum mellis aqua & sue eam
& incarna: & si magnificatis super ipsum plurimum pro-
pter magnitudinem & compressionem modi tunc abscon-
de radicem eius totam: deinde cura. Et si nodus est vici-
nus nervo vel vene & est de illis que excoiantur tunc ex-
coiare ipsum est necessarium ita q̄ nervus vel arteria nō
ledatur q̄ntū facit accidere spasmus. Et in mellino quidē
etiam sollicitus sit vt extrahatur cum kisti integra ne rū-
patur q̄ntū ea rupta egressio eius est difficilis: si vero acci-
dat vt rumpatur rectum est vt excoietur & stringatur & li-
getur cum ligamentis: & si currat ex eo sanguis plurimus
confortetur patiens ne cadat in defectionem & sincopi: q̄
si cadat cura cum cura sincopis. Et si quidem timeat ne
quam toleret excoiationem neq̄ medicamen acutum: sed
perforationem tūc sed in tali perforatione facta extrahat
quod egreditur facile. neq̄ presumas de kisti cum excoia-
tione vel in edicamine acuto extrahendo immo pone in
illo postquam egreditur illud quod potuit oleum cū bu-
tiro calido nam cum istis putreficit & egredietur p̄ se. Et
ex bona medicatione mellini saniosus est vt euaporetur cū
aliquo calido: deinde eplassetur cū aliquo passulis enuel-
deinde excoietur cutis & ponatur medicamen acutum. effie-
n. vt non redeat quale est calx sapo & cinis: & illa que cur-
runt cursu eorum que dicta sunt de erisipentib⁹ exituras
Glandulas autem que sunt velut alkalia & sūt species no-
di extrahet si possibile est absq̄ noimento nervoz & vici-
noz in membrorū: & si sint in loco vicino cordi: & nervis
vt in māu vel pede & supra ipsum nō extrahas ipsas q̄ntū
facit ea dere patientem in spasmus immo contere ipsum
& constringe super ipsum rē cui sit gravitas cum matura-
tione vt est lamina plumbea vincta: & signum sufficienter
compressionis est vt super fiat membrum. Ad medicamen
bonum & est. Albo. ex acutis. ℞. calcis. 3. iij. fecis vini adu-
ste. 3. ij. nitri. 3. ij. magnet. 3. i. seruant in aqua cineris fer-
nitonib⁹ paucis & ponantur in ampula de plūbo & roze
tur semper ne exicetur. Alio bonum nodis & glandulis
& similibus. ℞. arsenici rubet. ellebori ana. p. ij. corticum
heris. p. iij. & fiat linimentum cum oleo rosato. Empla-
strum bonum ℞. Ras. & etiam in mellino & in omnibus exi-
turis calidis i quib⁹ est hūor calidus tenuis. Recipe galba-
na: bdelij: ffordiact. vasif apuz: & glutinis alboti an partes
equales

Capitulum septimum de apostemate ventoso quod

inflatum dicitur.

Apostema ventosum tumor est inflatus
membris preter naturam eueniens. Et quidē
alius est qui fit a vapore leni facile resolubi-
lis: & alius est qui a grosso aggregato in mē-
bro & inflatio dicitur. Et est duplex: vna que ex ipso spi-
ritu grosso fit aggregato in membrorū vel viscerum va-
cuitatibus consupatis vt stomachi: intestinorum: vel inter
frenes ac ipsa vt in colica & iliaca accidit & tympanite: & di-
cta est inflatio proprie habens percussiones & ipetus ap̄d
infirmi sensum vel medici perceptas propter motum illi-
us in spatio quo continetur amplo & infusione eius: & trā-
situm subitum: & in vacuitates illas a mēbris a quib⁹ ge-
nerantur vt in colica & iliaca cum vehemēti dolore pro-
prie est sentire vel cuius cura in prima sectione est dictum
Alia est ex ipso spū subito vel paulatim influxo a nutriti-
uis mēbris ad aliquem locum separātem inter adheren-
tiam suarum p̄tignatarum partium vel eius medio aggre-
gato: sicut cum inter musculos & cutem consupatam i po-
ris cooperientē eos aggregatur: aut inter ossa & membra
num eorū: & inter nervos vel cordas vel iuncturalia me-
bra aut in eius substantia aggregato vel inter substantias
musculorum que q̄ extendendo eleuat in tumorem dicta
est apostema proprie habens a predicta vtiā. q̄ntū in hac
ventosatio est quia interclusa in stricto & cum resi-
scentia tacti & dolor propter tensionem ad differentiā
vndimie in qua nec dolor nec resistentia est: sed cessio cum
remanentia impressionis in loco de cuius cura ad p̄ns in-
tendimus. Cura eius est quattuor res cōmunes omni in-
flationi siue secundum viscera siue secundum collum ali-
quod extiterit. Prima est doloris sedatio. Complect̄ at
calidis anodis & illis proprie quecunq̄ virtutem extēua-
tuam & resolutiuam grossi ventosi spiritus habēt & resolu-
tiuā. Qualia sunt proprie calefactoria hipo. sicca ex sale
& milio pp̄ suauitatem suam: vel ex sale & fursure & simili-
bus: vel alia humida & mediocria. Secūda est regimen.
Complectur vero cū extēnuata dicta mixtionē habēt ali-
cuius resolutiuū ventosi spūs & p̄monēs ipsū que ex p̄di-
ctis est nota. Tertio est euacuatio ventosi humoris: & vē-
tositatis a membris ex quibus influat talibus extremitatibus
forte. Complectur vero cū his que dicta sunt supra sec-
tione prima de cura inflationis. Quarta est expulsio eius
de loco in quo aggregata existit. Complectur vero cū his q̄
spūs ventosi grossicie attenuat & cutis seu mēbrū in quo e-
interclusus & strictus tenet poros aperit q̄ calida sūt &
sicca & plā: differentiā tamen fm ventositatē spūs & particu-
larum differentiā in p̄sistentia & natura: adhuc vero & causa
rū ac mixtionis & ipm ipsius differentiā s̄ p̄sistentiā spūs
q̄ grossi vel subtilis fm p̄ticularū vero naturā vel fm sitū
p̄sūdū: sic cū inter ossa & mēbrā cōp̄iete ipsū fuerit in-
terclusa aut superficialē: vt cū inter lacertū & cute existat
vel fm mēbrū substantiā solidā vt nervos: tenantos & iun-
cturas: vel rarā vt cū fuerit in lacerti substantia. Adhuc
vero in parte eius que magis nervosa & sensibiliter & que
minus. Nā exīte v̄toso spū grosso fortiora expeditū q̄
existente subtili. exīte vero in p̄sūdū fortiora sūt necessa-
ria & leptomeris sbe q̄ si i superficie sit aggregat⁹. Qua-
lia sunt ex oleis rutaceis: costinū: de emilla: de pipēribus
spica: de castoreo: de terebētina: de lauro: & aploz & similia
Sunt q̄ necessaria quandoq̄ que ex profundo ad sup̄

Olea ex thoda v̄toso

Intra flama magis

ciem trahunt: et est fricatio dura; ventosatio cum suffici
 entia flama: et farina trahentia de pseudo: ut sunt emplasta
 opo: semine generis lauri et similibus: cum melle et que ex
 sumari et alijs a duritibus sunt. Si quoque in membro dure et
 solide sibi sit fortiora conveniunt et subtiliora que si in me-
 bro rare sibi et musculus est et eius pars proprie que circa me-
 dibus eius: que n. circa iunctura pars eius est nervosior: et du-
 rior: et talis n. membro rare substantie sensibilis talia alienatur
 omnino ne terantur ab eis et fugiant: et maxie cum talis ista
 no acciderit i lacertis pp attractione vel plagam que accidit
 eis vel quid sibi fuerit ei mixtum tunc n. cum medicinis sfo-
 lutiis mixta sunt ex dolore sedantibus aliqua. Qualia sunt
 que ex rob psumo cum oleo hnt virtute resolutiva et oleum
 anetini: camomiliini: et similia in quibus infusa sit lana
 succida et succus ipsius administratur tepida: et ad calidita-
 te declinata et ne permittatur infrigidari: frigidum n. nocet
 eis: et demum quale sit ex sapone: vio: oleo et aceto mitigat
 n. dolore repellit stipticaco et resolvit. Quod si illic dolor
 cum sone fuerit illic a principio: tunc administra resolutiva
 olea in quibus sedatio est doloris cum phibitione seu reper-
 cussione aliqua a principio: sicut oleum violatum vel rosatum cum
 virtute olei anetini ut repellendo et sedando dolorem resol-
 vat: et quicquid inveniatur alienatio aliqua per ea addat illud quod
 addit ad resoluendum: sicut vinum nigrum vel stipticum vel coctum
 et acetum quod virtute apocruistica et resolutivam habet.
 In dorso vero factio musculo licet tibi adderit saponem non
 erit eo ad de ansonum. i. pumam maris non fit at lapide
 um s. molle: et rax et albu quicquid cito resolvit et est leptomerum
 maxime. Deinde cinis addatur si talis ventositas et infla-
 tio neglecta fuerit et morat diu: primum quidem veteris farina
 co per saponem factio: sfo vero aliquo emplastro que ex leptome-
 nis et resolutivis sunt fortibus: et mixtis inollificatis quo-
 rum tibi hic aliqua numerantur. Emplastrum resolutivum ve-
 tositate iterduse in membris cordosis nervosis et lacertosis
 et sordicis balnei que ponatur cum aqua in patella: calcis
 non est et s. q. utate qua pueniat spissitudo sicut lutum et li-
 niatur cum eo: et quicquid sit illud cum vino. Aliud. R. ylopi sic-
 ce: teratur et pulverizet super cerotum factum ex cera et oleo ane-
 tino et emplastro. Aliud. S. ad idem. R. terram aquam mixtam fac
 bullire et cola primo: et fiat pura deinde rursus mittes in ollam
 caleam non exictam lenem ut farina misce donec fiat vinctuosa
 substantia deinde emplastro. Aliud. R. picis: refine terbetie: et q. si-
 ce cum pignedie leonina et taurina. Aliud. R. glutinis: calcis
 fieri filnetris vel ceteris eius: q. si ce cum vio vel pignedie leo-
 nina. Si vero apostema seu inflatio ex vapore leui sit curabi-
 tur cum leuionibus: ex extenuantibus: quales sunt spogia et aqua
 aneti amisi et fenculi et carui et cum oleis leuibus quale est ane-
 tinum: de semine lini: de squinantibus: et similibus

Capitulum octavum de apostemate aquoso.
 Apostema aquosum est hydrophis asclites et ra-
 mex aquosa est cum in membris perente vacuo iter
 medio in eis aquositas aggregata: et aliud in quo
 aquositas aggregata existit: non in vacuo perente
 in eorum intermedio: s. iter substantiam membris et membris coop-
 tes ipsa quicquid admodum in epe et splene per anathomiam vide-
 mus apullas fieri quibus erupris aqua egreditur de quibus su-
 pra sectio de priore dicitur. Et quicquid est iter duas tunicas cutis
 seu duas cutes et cum aliquo apulla seu vesica plena aqua in ma-
 nu vel pede fieri videmus sic cretice et piploicis q. rigat ut hi-
 po. p. noisticis dixit. Et cura eius est due res. Prima est eua-

cuatio. Coplex at pforatio. Secunda est pforatio curatio
 pplet at vesice et cutis abscisio: deinde aglutinatio seu cicat-
 rizatione et iduratio s. bterious cutis quod cum liccanti fiet.
 Et ex appropriatis et quicquid ei est sordicis balnei: sive
 ventosa sive aquosa sit: et proprie si cum spongia superpo-
 tur: et expressus emplastratus extenuat ramicem.

Cap. ix. de dubelati frigidis apprehendibus humores
 musculos gipsecos et lapideos arecosos et capillares et alios
 Abelet non duobus modis accipit generaliter et
 spaliit. Generare quidem ad apostema cum uisceribus
 generis sit aggregans materiam in loco ulcerato seu
 continuitatis solute ipsius membri in quo est sive a principio in-
 cipiat apostema calidum cum aggregatio materiae in eo ac solone
 tali: sive apud statum ceteri et tunc sui: et exitura est illius ge-
 neris. Est n. exitura proprie apostema calidum aggregans ma-
 teriam in loco continuitatis solute seu cupo: et fit ei caput acutum
 ut quertat in sanie: deinde generatur et maturat sanies. de
 inde sperit. Et nodus est et aggregans materiam ut idurescat
 non ut quertat in sanie de quibus superius dictum est. Proprie
 vero nomen adubelati cadit seu dicitur de apostemate aggregan-
 te et apprehendente in regione seu loco intermedio solute conti-
 nitatis apostemate particule res diversi generis si humores mu-
 sco: carbonos: ostracos: lutum: amurcha: et tubos et similia. Ta-
 lis autem apostematis dispositio puenit vel transitione s. fionis et
 erisipilax multax in ipsa vel sine his ut ex abundantia hu-
 morum aliquorum vel spirituosorum vaporum aggregatorum in ea regio-
 ne intermedia apostemate particule sive ex ipsa particula sive pa-
 tiete ex alijs superflicibus illius. Cum igitur locum intermedi-
 apostemate particule replet fuerit talibus humonibus: et sic lo-
 go pssit tpe humonibus ipsi ex diturnitate teporis multiformes
 alterationes recipiunt: vni predictae res diversi generis p-
 ducuntur. sunt at fm viscera et s. superficie cutis talia aposte-
 mata. Signa eorum vero que in superficie cutis sunt cognitio
 est facilis: sanatio vero difficilis. Cognoscit at temperate ex
 tactu ipsorum inuenire est et scire est in eis diuersitate corporum p-
 dictorum distictorum mellicie et duricie: subtilitate et grossicie
 Lura vero eorum sit p. cisionem et extractionem illo: et per farma-
 ca exterius superposita: et attrahentia et educantia: quale est
 emplastrum de sermecto proprie dicto in antidotario nostro absque
 his que sumuntur interius: quod admodum ea que ex talibus
 fm pssiditate sunt: et maxie fm viscera: sunt n. tanquam occul-
 ta difficile cognoscibilia: et curabilia que indigent medici-
 nis non solum exterius applicatis: sed ebibitis erupenti-
 bus magis et mundificantibus incarnantibus et solidan-
 tibus: quales in prima sectione sunt communiter dicte.

Sequitur summa. 4. particule secunde sectionis secunde que est de
 medicinis apostematum melancolicorum et quicquid capitula tria.

Equitur summa

ma quarta particule secunde
 sectionis secunde que de me-
 dicinis apostematum melan-
 colicorum continens capitula
 tria.
 Capitulum primum de apo-
 stematibus duris sive duri-
 ciet: ex quibus sunt scrofule

et bozia.
 Capitulum secundum de cancro.

BB: